

Dünden Bugünlere Benim Tıbbiyem ve Üniversitem

Yazar: H. Macit Üzel

Yayınevi: Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul

Basım yılı: 2014

Sayfa sayısı: XXVI+597

ISBN: 978-606-335-034-7

Istanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı emekli öğretim üyesi Prof. Dr. H. Macit Üzel, “Dünden Bugünlere Benim Tıbbiyem ve Üniversitem” adlı kitabında, 1949 yılında tıp öğrencisi olarak adımını attığı, 1957 yılında ise gönüllü (volonter) asistan olarak girdiği üniversiteden, yaş haddi nedeniyle emekli olduğu 1988 yılına kadarki akademik yaşamında biriktirdiklerini, yaşadığı anıları, edindiği deneyimleri, süzdüğü düşünceleri ve tüm bunların çevresinde aklına takılan soruları ve irdelemelerini, titiz bir arşivci olma özelliği ile birleştirerek, 20. yüzyılın ikinci yarısının İstanbul Üniversitesi ekseninde işleyerek bizlere sunuyor.

Kısa yazar özgeçmişi ve ardından kaleme alınma gerekçelerinin anlatıldığı geniş bir önsöz ile başlayan kitap, yazarın öğrencilik yıllarından itibaren İstanbul Üniversitesinde aldığı tıp fakültesi dersleri çerçevesinde hem ilgili bilim dalının Türk tıp tarihi içindeki gelişimini, hem ilgili bölüm ya da kliniğin tarihçesini hem de hocası olan ve eğitiminden yararlandığı toplam 111 öğretim üyesinin ayrıntılı yaşam öyküsünü, arşiv belgeleri ve kaynaklara dayandırarak bir arada sunuyor. Prof. Dr. Üzel’in kendi deyişiyle bu bilgiler “*bissi olmayıp, sağlam kaynaklara dayanarak yazılmışlardır.*” Yeri geldiğinde yazarın duygu, düşünce, eleştiri vb. öznel satırlarını ise özenle hazırlanmış Dipnotların bir bölümünde bulmak olanaklı. Kapsamının yanı sıra kitabı daha önce yayımlanmış benzer çalışmalardan ayıran en önemli özellik olarak yazar, bazıları sayfalarca süren, yüzün üzerinde Dipnot aracılığıyla kişi ya da olaylarla ilgili daha etraflı bilgi vererek, yorumları, düşünceleri ve soruları ile resmi tarihin yazamadıklarını irdeliyor. Bunların bazılarında 1983’e kadar olan Türk üniversite tarihimiz ve üniversite yasalarının, arka plan bilgileri ile ele alınarak ve yeri geldiğinde karşılaştırılarak irdelenmesi de ilgi çekici bölümleri oluşturuyor.

Kitapta bir bölümü üniversite personel arşivi kayıtları olmak üzere bölümlere dağıtılmış 949 kaynak veriliyor. Bunun dışında yazar yararlandığı toplam 56 genel kaynağı da kitabın en sonunda sıralıyor.

Kitapta, “*taşra kökenli orta ballı bir ailenin sınırlı olanaklarıyla desteklenen bir tıp öğrencisinin*” 20. yüzyılın ortasına tanıklık eden anılardan yola çıkılarak sunulan bu sistematığın yanı sıra iki ek bölüm de var. Bunlardan birincisi 23 sayfalık bir sözlük. Karşılığını bildiğimizi sandığımız ya da bilmeden kullandığımız, dağarcığımızdaki sözcükleri test edebileceğimiz bu yararlı bölümde, kitapta geçen akademi ve üniversite günlük dili ve mevzuat dilinde kullanageldiğimiz eski yeni çok sayıda sözcüğün, kökenleri ile birlikte açıklama ve karşılıkları yer alıyor.

Bir diğer ek bölüm, 37 sayfalık karşılaştırmalı olaylar kronolojisi. 1768–1983 arasında Dünyada ve Osmanlı İmparatorluğu ile Türkiye Cumhuriyetinde gerçekleşen önemli olayların yanı sıra Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyetinde eşzamanlı gerçekleşen yükseköğretimdeki önemli aşamalar karşılaştırmalı kronoloji tablosu ile veriliyor. Birbirleri ile ilintileri gözetilerek titizlikle seçilmiş olayların derli toplu bir arada sunulması da kitaba özgünlük katan bir diğer önemli kurgu.

“Dünden Bugünlere Benim Tıbbiyem ve Üniversitem” bir yandan küçük çaplı bir arşiv olma özelliği taşırken diğer yandan üniversite tarihimize farklı bakış açısı sunuyor. Özellikle İstanbul Üniversitesi mensubu ya da tıp fakültesi öğrencisi olmuş okurların ama genel olarak yükseköğrenim camiasının ilgisini çekecek donanımda bir yapıt kimliğini taşıyan kitap, Atatürk’ün sözlerinden alıntılarla desteklenen yazarın son söz bölümü ile sona eriyor.

Prof. Dr. Salih Murat Akkın

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi,

Anatomi Anabilim Dalı, İstanbul

salihmuratakkın@gmail.com